

OGŁOSZENIE O NABORZE

do V edycji Akademii Ćwiczenie Nowoczesności

zatytułowanej

Geografie nowoczesności – wspólnoty, narracje i pęknięcia,

która odbędzie się w Berlinie w dniach 17.09.2024–22.09.2024

Akademia Ćwiczenie Nowoczesności to interdyscyplinarny program wymiany artystycznej i intelektualnej, którego celem jest nowe spojrzenie na polski udział w dziedzictwie nowoczesności, także w kontekście międzynarodowym. Projekt ma na celu zwrócenie uwagi na szersze znaczenie idei nowoczesności, poprzez prześledzenie praktyk modernizacyjnych w Europie i poza nią, a także poprzez przyjrzenie się procesowi powstawania nowoczesnych społeczeństw i państw europejskich, w tym zwłaszcza Europy Środkowo-Wschodniej. Szczególną uwagę zwraca na kulturę, a konkretnie na architekturę, będącą polem, na którym nakładają się na siebie różne perspektywy, ambicje, obawy i nadzieje istotne dla kształtowania się świata XX wieku.

Piąta edycja **Akademii Ćwiczenie Nowoczesności**, zatytułowana **Geografie nowoczesności – wspólnoty, narracje i pęknięcia // "Geographies of modernity – communities, discourses and ruptures"** poświęcona będzie zagadnieniom związanym z procesami kształtowania się społeczeństw w warunkach nieustannie zmieniających się granic. Europa Środkowa i Wschodnia doświadczyła w XX wieku zmian granic, przymusowych migracji i znaczących przekształceń populacji poszczególnych tworzących ją krajów. Jedne były wynikiem wojen i konfliktów, inne efektem eksperymentów społecznych opartych na ideowych koncepcjach nastawionych na tworzenie określonego typu społeczeństwa. Tam, gdzie populacja pozostawała – przynajmniej w części – wieloetniczna, dążono do zatarcia różnic poprzez sposoby organizacji i kontroli życia społecznego. Skutki tych działań i procesów można dostrzec w trwałych do dziś mentalnych mapach regionu, fantomowych granicach i sentymentalnych fantazjach o utraconych "małych ojczyznach". Powracamy do tych zagadnień w realiach trwającej wciąż wojny

wywołanej pełnoskalową inwazją Rosji na Ukrainę, która zmusiła wiele osób do opuszczenia swoich domów i - czasowej bądź wieloletniej - migracji na Zachód Europy.

W okresie XIX i XX wieku, wiele krajów Europy Środkowo-Wschodniej - takich jak Polska, Ukraina, Czechy i Słowacja, ale także Litwa, Łotwa i Estonia - doświadczyło modernizacji, która obejmowała rozwój przemysłu, urbanizację, rozbudowę infrastruktury oraz reformy społeczne i polityczne. Procesy na przełomie XIX i XX wieku często wiązały się z walką o niepodległość oraz umacnianiem tożsamości narodowej, co było szczególnie istotne w przypadku krajów, które dążyły do niezależności. Modernizacja i powiązane z nią podniesienie standardów życia często szło w parze ze wzmożonym nacjonalizmem oraz afirmacją kultury i historii narodowej, a także próbami wytwarzania stylów narodowych w architekturze i sztuce. Nowoczesna wizja nowego społeczeństwa była włączająca i wzmacniająca dla jednych, zaś wykluczająca dla innych - a także ich tradycji i kultury. Pod koniec XX wieku procesy modernizacyjne związane były z kolei z upadkiem żelaznej kurtyny i przejściem do gospodarki kapitalistycznej.

Współczesne procesy modernizacji, takie jak integracja europejska czy globalizacja, również mają wpływ na kształtowanie się nowych wizji wspólnoty i nowych modeli identyfikacji w całej Europie, w tym w Europie Środkowej i Wschodniej. Naszą intencją jest przyjrzenie się temu, co poprzedzało te procesy i w jaki sposób XX-wieczne doświadczenia mogą wywierać wpływ na współczesne przemiany tożsamościowe.

Podczas kolejnej edycji Akademii Ćwiczenie Nowoczesności chcemy również zadać pytania o to, jaką rolę w tych nieustannych procesach kształtowania tożsamości odgrywała kultura i sztuka? Na ile narzędziem zmiany, a na ile symbolem wskazującym kierunek dążeń była architektura, literatura, malarstwo, teatr czy film? Czy można dostrzec bliźny w przestrzeni świadczące o fantomowych granicach? Jak niechciane dziedzictwo bywa inkorporowane i włączane w narracje społeczności, którym aktualnie służy? Jakie są strategie na włączenie jej do użytku bez ryzyka wywołania konfliktów i przywoływania traumatycznych wspomnień? Jakie są konsekwencje i społeczne koszty przymusowej modernizacji według określonej narracji lub programu politycznego czy rzeczywiście jest to krok ku nowoczesności będącej realizacją marzeń o dobrobycie i pokoju?

Tegoroczna Akademia, podczas której będziemy zachęcać do szerszej refleksji nad tymi zagadnieniami poprzez wykłady, seminaria i warsztaty, odbędzie się w Berlinie

w dniach **17-22 września 2024**, a jej program skoncentrowany zostanie na tematach podzielonych na trzy bloki tematyczne.

BLOK I

ARCHITEKTURA, SZTUKA I PROJEKTOWANIE JAKO NARZĘDZIE WYTWARZANIA TOŻSAMOŚCI ZBIOROWEJ

Idea wykorzystania kultury i sztuki w celach związanych z bardzo konkretną narracją, zazwyczaj władzy, choć jest wynalazkiem starożytnym, to w XX wieku znalazła swoje liczne zastosowanie. Architektura jest jedynie jednym z pól działalności ludzkiej, które wykorzystywano jako narzędzie kreacji i manifestacji określonych wartości, dążeń i ambicji. W pierwszych dekadach XX wieku Europa Środkowa była tygłem wielu narodów i grup etnicznych, z którego co rusz to wyłaniał się „nowy porządek” z własnym horyzontem marzeń i inspiracji. Potrzeba scalenia wspólnoty narodowej i wykreowania spójnej tożsamości pojawiała się za każdym razem, gdy przesuwano granice, i nie tylko architektura, lecz również inne dziedziny sztuki (w tym literatura, czy również teatr i film) były do tego idealnym narzędziem. Czasem było to rezultatem spontanicznych dążeń do znalezienia odpowiedzi pytanie „kim jestem?”, a czasem – brutalną narracją narzuconą przez władzę. Przykładem może być socrealizm, narzucający twórcom żyjącym w ówczesnym bloku sowieckim silnie skodyfikowaną narrację. Blok ten poświęcony zostanie różnym próbom wykorzystania architektury i innych form sztuki w celu budowania – bądź scalenia i ujednoczenia – tożsamości zbiorowej oraz tego efektom.

BLOK II

NARRACJE NA TEMAT ARCHITEKTURY I SZTUKI JAKO DZIEDZICTWA (PEWNEJ) PRZESZŁOŚCI I WYNIKAJĄCE Z NICH STRATEGIE JEJ ZACHOWANIA LUB NISZCZENIA

Kształtowanie narracji na temat zbiorowej (w tym narodowej) przeszłości opiera się nieuchronnie na selekcji tych części historii, które pozwalają na zbudowanie określonego rodzaju opowieści. Najczęściej jest to opowieść wspierająca budowanie pozytywnej samo-identyfikacji grupy, dla której jest wytwarzana. Zarówno dziedzictwo materialne, w tym architektura, jak i niematerialne bywa wykorzystywane w tym procesie jako źródło przykładów i swoisty „materiał

dowodowy” albo wprost przeciwnie – poddawane jest neutralizacji (niszczeniu, usuwaniu z pola widzenia, przestanianiu), kiedy stanowi dla tej narracji wyzwanie lub gdy przypomina o tym, co przemilczane. Podobnie, grupy wykluczone z pewnych narracji zbiorowych (przez migracje, w tym te przymusowe, zmiany granic i tożsamości narodowych) snują opowieści o dziedzictwie pozostałym gdzie indziej – często je mitologizując. W tym bloku tematycznym interesuje nas to, co dzieje się z architekturą i sztuką znajdującą pod presją takich narracji i jakim zabiegom bywa poddawana.

BLOK III

ROZPROSZONE ŹRÓDŁA NOWOCZESNOŚCI

Ten blok tematyczny ma na celu przyjrzenie się mniej rozpoznanym i bardziej rozproszonym źródłom oraz ścieżkom migracji modernizmu/ów, które wykształciły się na uboczu głównej narracji w nowoczesnym myśleniu o architekturze, sztuce i projektowaniu jako narzędziu modernizacji – niekiedy jako reakcja na zbyt dogmatyczne podejście do nurtu głównego, a niekiedy jako spontaniczna kreacja będąca efektem poszukiwań własnej tożsamości. Interesują nas ośrodki kształcenia architektów w Europie Środkowej i Wschodniej, które przyczyniły się do rozwoju stylu w regionie, związki pomiędzy nimi, a także strefy wpływu (nie tylko płynącego z zachodu, ale także ze wschodu), w których się znajdowały. Zależy nam na poddaniu refleksji źródeł modernizacji w krajach tzw. byłego bloku wschodniego zarówno przed, jak i po II wojnie światowej.

LOKALIZACJA ORAZ DATY

Akademia Ćwiczenie Nowoczesności 2024 odbędzie się w dniach 17.09 - 22.09.2024 w Berlinie.

SELEKCJA KANDYDATÓW

Uczestnicy, maksymalnie 16 osób, zostaną wybrani w drodze otwartego naboru. Do udziału w programie **Akademia Ćwiczenie Nowoczesności** mogą aplikować badacze i badaczki z obszaru humanistyki, kuratorzy i kuratorki lub twórcy i twórczynie pochodzący z Polski, Niemiec lub Izraela (albo rezydujący w tych krajach – obywatelstwo nie jest wymagane). Mile widziane są również osoby z Białorusi lub Ukrainy. Od kandydatów i kandydatek wymagana jest znajomość języka angielskiego w stopniu przynajmniej komunikatywnym. Kandydaci powinni mieć ukończone 18 lat.

OFERUJEMY

- Bezpłatny udział w programie Akademii Ćwiczenie Nowoczesności 2024 z udziałem uznanych i doświadczonych badaczy i twórców
- Częściowy zwrot kosztów dojazdu w wysokości:
 - dla uczestników podróżujących z Polski oraz Niemiec – do 120,00 euro
 - dla uczestników podróżujących z Izraela – do 300,00 euro
 - dla uczestników podróżujących z Ukrainy lub Białorusi – do 200,00 euro
- Dla osób spoza Berlina bezpłatne zakwaterowanie w Berlinie
- Częściowe wyżywienie (śniadania oraz lunch)
- Interesujący program towarzyszący
- Absolwenci Akademii uzyskają prawo zgłoszenia wypracowanego lub rozwiniętego w trakcie Akademii projektu badawczego albo artystycznego do organizowanego przez Instytut Pileckiego w Berlinie specjalnego programu stypendialnego, poświęconego zagadnieniom nowoczesności w XX wieku. O poprzedniej edycji stypendiów można przeczytać w zakładce Stypendia: <http://exercisingmodernity.com/stypendia-2022-2023/>

ZGŁOSZENIA

Kandydatów zapraszamy do przesyłania zgłoszeń w języku angielskim za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: apply@exercisingmodernity.com do dnia 19.07.2024 roku do godz. 23.59. Prosimy o umieszczenie w tytule wiadomości dopisku „Akademia 2024”.

ZGŁOSZENIE POWINNO ZAWIERAĆ

- Podpisane i przesłane w formie skanu formularze:
 - informacja o administratorze i ochronie danych osobowych – załącznik nr 1
 - oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych i wizerunku – załącznik nr 2
- Biogram artystyczny lub naukowy i/lub portfolio,
- Zarys koncepcji półrocznego projektu badawczego/artystycznego związanego z tematyką Akademii Ćwiczenie Nowoczesności 2024 (maksymalnie na 3000 znaków ze spacjami).
- Wszystkie powyższe dokumenty powinny być przesłane w języku angielskim

Zastrzegamy sobie prawo skontaktowania się z wybranymi kandydatami / kandydatkami w celu przeprowadzenia dodatkowych rozmów online.

INFORMACJE DODATKOWE

- Akceptowane będą wyłącznie zgłoszenia indywidualne.
- Przyjęte osoby zobowiązują się do wzięcia udziału w spotkaniach w ramach Akademii 2024 we wrześniu w Berlinie, a z uczestnikami zawarta zostanie umowa.
- Zajęcia i warsztaty w ramach Akademii będą prowadzone w języku angielskim.

- Informacje na temat projektu Ćwiczenie Nowoczesności oraz poprzednich edycji Akademii znajdują się na stronie www.exercisingmodernity.com.
- Ewentualne pytania bądź wątpliwości prosimy przesyłać na adres: contact@exercisingmodernity.com.
- Rozstrzygnięcie rekrutacji nastąpi w pierwszych dniach sierpnia 2024 roku. Lista zakwalifikowanych zostanie zamieszczona na stronie internetowej Instytutu Pileckiego (www.instytutpileckiego.pl) oraz na stronie projektu: www.exercisingmodernity.com a także na stronach Partnerów.
- Organizatorzy nie mają obowiązku uzasadniania decyzji komisji oceniającej. Nie przewidujemy procedury odwoławczej.
- W przypadku zakwalifikowania do udziału w projekcie treść tego dokumentu będzie załącznikiem do umowy zawieranej między kandydatem a Instytutem Pileckiego w Berlinie i stanowić będzie załozenia regulamin

ORGANIZACJA

Pilecki-Institut Berlin

**exercising
modernity**

INFORMACJA O ADMINISTRATORZE DANYCH OSOBOWYCH

Oświadczam, że zostałem poinformowany, iż:

1. Administratorem danych osobowych przetwarzanych w ramach naboru do Akademii Ćwiczenie Nowoczesności jest Instytut Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego z siedzibą w Warszawie, ul. Foksal 17, 00-372 Warszawa. Kontakt z administratorem danych osobowych jest możliwy pod adresem: Instytut Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego, ul. Foksal 17, 00-372 Warszawa, e-mail: iodo@instytutpileckiego.pl;
2. Dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji zadań określonych w niniejszym naborze oraz przez okres przechowywania zgodny z instrukcją kancelaryjną Instytutu Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego;
3. Dane osobowe będą przetwarzane w celu oceny zgłoszeń nadesłanych w procedurze naboru, a w przypadku przyznania miejsca w Akademii, do ogłoszeń w BIP, obsługi finansowo-księgowej, a także w celu ustalenia, dochodzenia lub obrony przed roszczeniami. Ponadto dane osobowe będą przetwarzane w sprawozdawczości, informacjach w środowisku naukowym oraz w celach archiwalnych;
4. Podanie danych osobowych stanowi wymóg ustawy i jest niezbędne do realizacji celów, o których mowa w pkt 3;
5. Odbiorcą danych osobowych może być podmiot działający na zlecenie administratora danych, tj. podmioty świadczące usługi IT;
6. Osobie, której dane dotyczą, przysługuje prawo dostępu do swoich danych osobowych, żądania ich sprostowania lub usunięcia. Wniesienie żądania usunięcia danych jest równoznaczne z rezygnacją z udziału w naborze prowadzonym przez oddział Instytutu Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego w Berlinie;
7. Osobie, której dane dotyczą, przysługuje prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych w przypadku, gdy uzna, że przetwarzanie narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych;
8. Dane osobowe nie będą podlegały zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu.

Miejsce, data

Podpis

**OŚWIADCZENIE O WYRAŻENIU ZGODY NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH
I WIZERUNKU**

Ja niżej podpisana/y oświadczam, że:

1. Wyrażam zgodę na publikację moich danych osobowych, informacji o osiągnięciach naukowych w związku z niniejszym naborem;
2. Wyrażam zgodę na nieodpłatne używanie, wykorzystanie i rozpowszechnianie mojego wizerunku, utrwalonego jakąkolwiek techniką na wszelkich nośnikach (w tym w postaci fotografii i dokumentacji filmowej), przez Instytut Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego z siedzibą w Warszawie, ul. Foksal 17, 00-372 Warszawa.
Niniejsza zgoda jest nieodpłatna, nie jest ograniczona ilościowo, czasowo ani terytorialnie. Dla potrzeb naboru mój wizerunek może być użyty do różnego rodzaju form elektronicznego przetwarzania, kadrowania i kompozycji, a także zestawiony z wizerunkami innych osób, może być uzupełniony towarzyszącym komentarzem, natomiast nagrania filmowe z moim udziałem mogą być cięte, montowane, modyfikowane, dodawane do innych materiałów powstających na potrzeby organizatora naboru oraz w celach informacyjnych.
Niniejsza zgoda obejmuje wszelkie formy publikacji, w szczególności rozpowszechnianie w Internecie (w tym na stronach Instytutu Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego oraz portalach społecznościowych Facebook, Twitter, YouTube, Instagram itp.) oraz zamieszczenie w materiałach promocyjnych i informacyjnych;
3. Mój wizerunek nie może być użyty w formie lub publikacji dla mnie obraźliwej lub naruszać w inny sposób moich dóbr osobistych;
4. Wszelkie treści, w tym dzieła, zdjęcia i dane osobowe, udostępnione w związku z naborem są prawdziwe i nie naruszają jakichkolwiek praw autorskich i osobistych;
5. Osoby trzecie, których dane osobowe zostały wykorzystane w nadesłanej przeze mnie korespondencji, wyraziły zgodę na ich publikację.

Miejsce, data

Podpis